Advies

Auteur:
De Adviescommissie Rechtsbescherming en Rechtsstatelijkheid in het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming

Hoe verbeteren we de rechtsbescherming van kinderen en ouders in jeugdhulp en jeugdbescherming?

Met wie hebben we gesproken?

Ouders

Jongeren

Professionals

Bestuurders

Juristen, advocaten & rechters

>50 *Meer dan vijftig gesprekken*

"Goede rechtsbescherming zorgt voor meer acceptatie."

Het advies van de Commissie is gebaseerd op internationale mensen- en kinderrechten

Europees Verdrag tot bescherming van de Rechten van de Mens.

Internationaal Verdrag voor de Rechten van het Kind.

Uitspraken van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens.

Onderzoek gericht op vrijwillige jeugdhulp tot en met gedwongen maatregelen

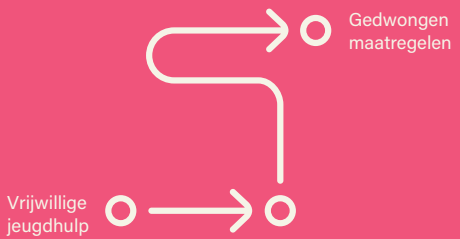

Drie hoofdvragen:

1. De voorwaarden voor rechtsbescherming van ouders en kinderen

2. De onafhankelijke toets van en het onafhankelijk advies aan de rechter

3. De positie van de kinderrechter

"De moed van ouders en jongeren om te spreken over hun vaak pijnlijke en verdrietige ervaringen hebben grote indruk op ons gemaakt."

De voorwaarden voor rechtsbescherming van ouders en kinderen

Lees verder op de pagina hieronder ↘

1.

Informatie
- De informatievoorziening voor kinderen en ouders moet in alle fasen van de besluitvorming worden gewaarborgd.
- Zorg dat informatie over jeugdhulp en jeugdbescherming toegankelijk en beschikbaar is voor iedereen.
- Zorg dat per fase duidelijk is wie verantwoordelijk is voor het informeren van kinderen en ouders.
- Houd rekening met de leeftijd en ontwikkeling van het kind en andere relevante aspecten zoals een beperking of beheersing van de Nederlandse taal.

Participatie
- Kinderen moeten effectief kunnen participeren in alle fasen van de besluitvorming.

"We zagen een grote bevlogenheid van alle professionals om hun werk te doen met de belangen van ouders en kinderen als eerste drijfveer."

- Hanteer als uitgangspunt dat ieder kind bij een onderzoek door het RVT wordt gehoord, tenzij dit niet in zijn belang is.
- Zorg dat het dossier vanaf de eerste bemoeienis een actuele weergave bevat van de mening van het kind. Zorg ook dat het opnemen van de mening van de minderjarige in het verzoekschrift in de werkwijze van alle ketenpartners wordt geintegreerd. Hanteer hierbij geen leeftijdsgrens.
- Neem in de professionele standaarden van de rechtspraak op dat het kind tussen de 8 en 12 jaar wordt uitgenodigd voor het kindgesprek, tenzij zijn/haar belang zich hiertegen verzet.

Ondersteuning
- Verschillende vormen van ondersteuning voor kinderen en ouders moeten beschikbaar zijn.
- Zorg dat gebruik kan worden gemaakt van ondersteuning door ervaringsdeskundigen, vertrouwenspersonen, cliëntondersteuners jeugd en personen met juridische expertise.
- Hanteer als uitgangspunt dat kinderen recht hebben op bijstand van een bijzondere curator in zaken over uithuisplaatsing (gesloten plaatsingen uitgezonderd) en gezagsbeëindiging.
- Maak kosteloze rechtsbijstand door een gespecialiseerde advocaat beschikbaar voor ouders bij gerechtelijke procedures over uithuisplaatsing (inclusief verlengingen) en de gezagsbeëindigende maatregel.

Effectieve rechtsmiddelen
- De toegang tot een effectief rechtsmiddel moet in alle fasen van de besluitvorming worden gegarandeerd.
- Ingrijpende besluiten moeten tijdig en expliciet door de rechter worden getoetst.
- Zorg dat het opvoedperspectief van de minderjarige vanaf het moment van uithuisplaatsing periodiek wordt getoetst door de rechter.
- Schrap de verplichte procesvertegenwoordiging en het appelverbod die gelden voor de geschillen regeling. Maak de geschillenregeling ook van toepassing als de GI met de voogdij is belast.
- Klachtprocedures moeten toegankelijk en zo uniform mogelijk zijn vormgegeven.

Perspectiefbesluit
Het perspectiefbesluit is de beslissing van de gecertificeerde instelling om een kind dat uit huis is geplaatst, niet meer naar huis terug te laten gaan. De instelling baseert deze beslissing op het 'opvoedperspectief': waar kan het kind het beste verder worden grootgebracht?
- De Commissie adviseert om het perspectiefbesluit in de wet op te nemen en te laten toetsen door een rechter.
- Belangrijkste uitgangspunt: vanaf het moment dat een kind uit huis is geplaatst, moet regelmatig worden bekeken: kan het kind terug? En hoe kan het kind het beste opgroeien? (artikel 25 van het Kinderrechtenverdrag).

1.

De onafhankelijke toets van en het onafhankelijk advies aan de rechter

- Het samenvoegen van de functies van de Raad voor de Kinderbescherming, de gecertificeerde instellingen en Veilig Thuis brengt te grote risico's met zich mee voor de noodzakelijke onafhankelijkheid en transparantie in de besluitvorming en de zorgvuldigheid van het onderzoek naar de rechtvaardiging van gedwongen overheidsingrijpen.
- Zorg dat de onafhankelijke toets en het advies aan de kinderrechter onder rijksverantwoordelijkheid blijven.
- Geef de Raad voor de Kinderbescherming geen rol in het RVT en versterk daarmee de onafhankelijkheid in de besluitvorming.
- Investeer in een betere samenwerking tussen alle betrokken instanties.

2.

De positie van de kinderrechter

Er zijn geen fundamentele redenen om de rol van de kinderrechter ingrijpend te veranderen.
Wel kan de positie van de kinderrechters worden versterkt.
- Zorg dat de kinderrechter beter op de hoogte is van de situatie in het gezin door te bepalen dat dezelfde kinderrechter alle familie- en jeugdzaken behandelt.
- Geef de kinderrechter toegang tot alle voorgaande rapportages.
- Verkort de appeltermijn van drie maanden naar zes weken.
- Hanteer als uitgangspunt dat alle verlengingsverzoeken op zitting worden behandeld.

3.

Algemene overkoepelende conclusies

- Het belang van rechtsbescherming neemt toe naarmate de inbreuk op het recht op gezinsleven groter is.
- Waarborgen voor de gehele procedure: betrek ervaringsdeskundigen bij verbeteren procedures.
- Integraal werken mag niet ten koste gaan van goede rechtsbescherming.
- Het is niet duidelijk genoeg waar de grens ligt tussen vrijwillige hulpverlening en het gedwongen kader.

Lees verder op de pagina hieronder ↘

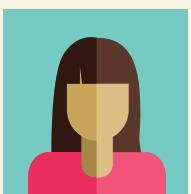

- Integraal gezinsgericht werken mag niet ten koste gaan van de focus op de ontwikkeling van het kind.
- Het belang van rechtsgelijkheid waar het gaat om rechtsbescherming.
- De centrale overheid is ervoor verantwoordelijk dat procedures zo zijn ingericht dat inbreuken op rechten zoveel mogelijk worden voorkomen.

"De centrale overheid is ervoor verantwoordelijk dat procedures zo zijn ingericht dat inbreuken op rechten zoveel mogelijk worden voorkomen."

Slot

"Rechtsbescherming zou een eerste overweging moeten zijn"

Rechtsbescherming zou een eerste overweging moeten zijn bij elke stap die de beleidsmakers zetten bij de nadere uitwerking van het Toekomstscenario.

Wanneer de bescherming van de fundamentele rechten van kinderen en ouders het uitgangspunt vormt, staat de mens centraal en niet het systeem.

De Commissie biedt met dit advies duurzame oplossingen die meer evenwicht brengen tussen ouders en kinderen aan de ene kant, en instanties aan de andere kant. Oplossingen die de rechten van kinderen en ouders zo goed mogelijk willen beschermen, voor nu en in de toekomst.

Disclaimer:
Aan deze visual kunnen geen rechten worden ontleend. Het betreft een advies met aanbevelingen.

Scan de QR-code om het volledige rapport te lezen.